

Sak 3.4. Revidering av retningslinjer for juridisk bistand

Ordningen med økonomisk støtte til juridisk bistand er et gode for våre medlemmer og en viktig ordning knyttet til medlemskapet. Det ble foretatt en grundig revidering av retningslinjer, søknadsskjema og sjekklister på landsmøtet 2016 med grunnlag i våre vedtekter. Vi har i etterkant av dette opplevd et behov for en mindre revidering av retningslinjene også med grunnlag i samfunnsutviklingen knyttet til personvern.

Følgende punkter foreslås revidert:

- Nytt kulepunkt legges til under kapittel 3, andre avsnitt: forhold som rammes av domstolsloven § 200, sak om rettergangsbet
- Nytt avsnitt under kapittel 5, knyttet til domstolsloven § 200: i saker som faller inn under domstolsloven § 200, må arbeidsgiver varsles da de er solidarisk ansvarlig for eventuelt en rettergangsbet. I tilfeller der Politiets Fellesforbund har dekket kostnadene med juridisk bistand for medlemmet, så skal dette kreves refundert fra arbeidsgiver.
- Ny setning under kapittel 5, 3. avsnitt om oversending av søknadsskjema: søknadsskjema må utveksles på en sikker måte som ivaretar personvernet.
- Forflytning av disposisjonen markert med gult i kapittel 6, punkt 6.4 siste avsnitt over til kapittel 7 som andre avsnitt, markert gult. Det legges til «eller særlig» etter prinsipiell. Siste setning fra disposisjonen fra kapittel 6, punkt 6.4 siste avsnitt slettes. Det legges inn en presisering av ordet prinsipiell, se fotnote 4.

Bakgrunnen for at ovennevnte punkter er foreslått lagt til, skyldes behovet for rask bistand da dette ofte uforberedt blir presentert medlemmet. I motsetning til spesialenheten som starter med etterforskning og med en prosess som går over tid, så vil stevning etter domstolsloven § 200 ikke innebære at man får retten til å forklare seg, og det hele skjer nokså raskt. Dette kan oppleves som særdeles uforutsigbart for medlemmet og gi et straksbehov med en fagperson.

Søknadsskjema må oversendes på en sikker måte i henhold til personopplysningsloven. Loven har som formål å beskytte den enkelte mot at personvernet blir krenket gjennom behandling av personopplysninger. Dette er ivare tatt ved presisering i retningslinjene for oversendelse.

For å tydeliggjøre både for medlemmer og beslutningstaker i komplekse saker ser vi et behov av å konkretisere nærmere definisjonen av prinsipiell. Dette er basert på en veldig lang praksis som ikke tidligere har vært nedfelt skriftlig.

Vedlegg:

Retningslinjer for økonomisk støtte til juridisk bistand med forslag til korrigeringer markert gult

Forbundsstyret innstiller til landsmøtet å gjøre følgende vedtak:

1. Nytt kulepunkt legges til under kapittel 3, andre avsnitt: Forhold som rammes av domstolsloven § 200, sak om rettergangsbot.
2. Nytt avsnitt under kapittel 5, knyttet til domstolsloven § 200: i saker som faller inn under domstolsloven § 200, må arbeidsgiver varsles da de er solidarisk ansvarlig for eventuelt en rettergangsbot. I tilfeller der Politiets Fellesforbund har dekket kostnadene med juridisk bistand for medlemmet, så skal dette kreves refundert fra arbeidsgiver.
3. Ny setning under kapittel 5, 3.avsnitt om oversending av søknadsskjema: Søknadsskjema må utveksles på en sikker måte som ivaretar personvernet.
4. Forflytning av disposisjonen markert med gult i kapittel 6, punkt 6.4 siste avsnitt over til kapittel 7 som andre avsnitt, markert gult. Det legges til «eller særlig» etter prinsipiell. Siste setning fra disposisjonen fra kapittel 6, punkt 6.4 siste avsnitt slettes. Det legges inn en presisering av ordet prinsipiell, se fotnote 4.

Retningslinjer for søknad om økonomisk støtte til juridisk bistand

1.	Målsetting.....	2
2.	Virkeområdet.....	2
3.	Hvilke forhold gir rett til juridisk bistand.....	2
4.	Til deg som medlem.....	3
5.	Lokallagets rolle.....	3
5.1	Førstegangskonsultasjon – tjenestehandlinger og disiplinærsaker.....	3
5.2	Førstegangskonsultasjon – yrkesskadesaker.....	3
5.3	Utvidet støtte.....	4
6.	Forbundskontorets rolle.....	5
6.1	Førstegangskonsultasjon – tjenestehandlinger og disiplinære forhold.....	5
6.2	Utvidet bistand- tjenestehandlinger og disiplinære forhold.....	5
6.3	Førstegangskonsultasjon – yrkessaker.....	5
6.4	Utvidet bistand- yrkesskader.....	5
7.	Forbundsstyrets rolle.....	5
8.	Klage.....	5
9.	Andre kostnader.....	6
	Refusjon av advokatbistand:.....	6
10.	Ikrafttreden.....	6

1. Målsetting

Disse retningslinjene skal klargjøre reglene og skape god praksis for en lik tildeling av økonomisk støtte til juridisk bistand for medlemmer av Politiets Fellesforbund. Det er en målsetting å ha en likeartet og rask saksbehandling for å sikre våre medlemmer trygghet og en rettferdig saksbehandling.

2. Virkeområdet

Retningslinjene er en nærmere regulering av Politiets Fellesforbunds vedtekter § 1-3 Forbundets virksomhet, nr. 8 ¹og § 3-10 Pensjonistmedlemskap².

Bistand av advokat skal ikke gis i større utstrekning enn behovet tilsier, og det følger ikke automatisk en rett til at medlemmet innvilges advokatbistand. I mange sakstiltfeller har erfaring vist at tillitsvalgte/vernetjenesten kan yte en bedre bistand enn ved bruk av advokat.

PF ved Generalsekretæren har myndighet til å inngå og si opp avtaler om advokattjenester med mål om at våre medlemmer til enhver tid er godt dekket innenfor de fagområder det er behov for.

De advokatene som kan brukes av våre medlemmer, er de vi til enhver tid har avtale med. PF har ansvaret for at medlemmene er kjent med hvilke advokater vi har samarbeidsavtale med. I spesielle unntakstiltfeller kan det gis tilsagn om bruk av andre advokater enn det PF har avtale med. Spørsmålet skal sendes til PF sentralt.

3. Hvilke forhold gir rett til juridisk bistand

En sak bør forsøkes å løses på lavest mulig nivå før man vurderer bruk av advokat.

- Medlemmet har rett på juridisk bistand i form av en førstegangskonsultasjon der en tjenestehandling er anmeldt til Spesialenheten, med mistanke om et straffbart forhold og hvor lokallagets bistand ikke er tilstrekkelig.

Juridisk bistand gis også til medlemmer i situasjoner hvor:

- **Forhold som rammes av domstolsloven § 200, sak om rettergangsbót**
- Det blir reist disiplinærsak
- Medlemmet blir skadet i tjenesten og hvor skaden kan gi rett på erstatning.
- Annen juridisk sak av en slik karakter at det skaper store endringer i ansettelsesforholdet som for eksempel oppsigelsessaker.
- Medlem som er traumatisert etter en ulykke og som ikke er i stand til å ivareta sine interesser, kan få juridisk bistand. Etterlatte etter medlem som er død som følge av en ulykke, kan få bistand til å ivareta sine interesser.
- Studentmedlemmer
- Pensjonister

Det betyr at det normalt ikke innvilges advokatbistand for forhold som har skjedd på fritiden, med unntak der medlemmet har handlet som tjenestemann jf. politiinstruksen § 6-2³, og hvor forhold medfører at det opprettes en disiplinærsak.

¹ Gi økonomisk støtte til juridisk bistand og rettshjelp til medlemmer i saker som gjelder deres lønns- og arbeidsvilkår eller har sammenheng med deres arbeidsforhold i henhold til egne retningslinjer. Politihøgskolestudentene kan også få juridisk bistand og rettshjelp i sammenheng med studentmedlemmers treårige studieløp.

² Det vil ikke ytes økonomisk støtte til juridisk bistand med unntak av bistand til forhold som oppsto mens medlemmet var i arbeid og hvor forholdet kommer inn under retningslinjene.

³ En politimann plikter å gjøre tjeneste i sin fritid når: omstendighetene krever at det gripes inn uten opphold for å verne liv, helse eller vesentlige samfunnsverdier.

Det er en forutsetning at retningslinjene blir fulgt.

4. Til deg som medlem:

- Ta kontakt med lokallaget i forhold til råd om hva du kan gjøre, og hva som kan løses på et lavest mulig nivå for å unngå at saken blir uforholdsmessig stor eller at konflikten låses.
- Beskriv kort hva forholdet gjelder og vær konkret i forhold til hva du ønsker juridisk bistand til.
- Vent med å ta kontakt med advokat før søknaden er godkjent, og gi opplysning om hvilken advokat som benyttes.
- Ved yrkesskadesaker skal saken sendes PF sentralt som sender saken videre til advokat med lang erfaring innen fagområdet.
- Alle relevante dokumenter må vedlegges søknaden.
- Du har rett til å bruke advokat før et avhør i Spesialenheten, men ikke i selve avhøret.
- Når saken er ferdig behandlet så må du gi lokallaget beskjed om hvordan saken ble løst, herunder kvaliteten på bistanden.
- Du som medlem skal ikke faktureres, men Politiets Fellesforbund sentralt skal dekke kostnaden når saken er innenfor retningslinjene. Kostnadene skal faktureres direkte til Politiets Fellesforbund sentralt.
- Når saken er ferdig behandlet er det ønskelig at du fyller ut et elektronisk evalueringsskjema.

Rammen for en førstegangskonsultasjon er inntil to timer. En eventuell regulering av satsen besluttes av forbundsstyret.

Medlemmer som har en sak under etterforskning av Spesialenheten, og som er innkalt til avhør har rett til advokatbistand før avhøret. Bistanden knytter seg til gjennomgangen av saken som en del av forberedelsene til avhøret.

5. Lokallagets rolle

5.1 Førstegangskonsultasjon – tjenestehandlinger og disiplinærsaker

Lokallaget må vurdere om vernetjenesten/tillitsvalgte kan bistå og eventuelt i samarbeid advokat.

I saker som faller inn under domstolsloven § 200, må arbeidsgiver varsles da de er solidarisk ansvarlig for eventuelt en rettergangsbet. I tilfeller der Politiets Fellesforbund har dekket kostnadene med juridisk bistand for medlemmet, så skal dette kreves refundert fra arbeidsgiver.

Lokallaget avgjør etter en helhetsvurdering om det er behov for juridisk førstegangskonsultasjon.

Lokallaget setter medlemmet i kontakt med advokat, og informerer om rammen for førstegangskonsultasjonen. Saker innenfor yrkesskader er av en slik karakter at ikke alle advokater i prinsippet kan brukes. Rådfør med PF sentralt i slike saker.

Vedtak om innvilget bistand må sendes til PF sentralt sammen med en orientering om hva saken gjelder. Søknadsskjema må utveksles på en sikker måte som ivaretar personvernet. Det forutsettes at lokallaget har kvittert ut sjekklister.

Der lokallaget har innvilget eller samtykket til en sak som ikke kommer inn under saksområdet for juridisk bistand, eller at prosedyrene ikke er fulgt, så plikter lokallaget selv til å dekke kostnadene for advokatbistanden.

5.2 Førstegangskonsultasjon – yrkesskadesaker

Lokallaget kan innstille på en førstegangskonsultasjon, men avgjørelsen tas av PF sentralt.

Ved yrkesskadesaker må saken så raskt som mulig komme til behandling av hensyn til at denne typen saker ofte innehar tidsfrister for melding og klager.

Etter at lokalt vedtak om å innstille på juridisk bistand, så må saken så raskt som mulig sendes PF sentralt.

5.3 Utvidet støtte

I tilfeller der en sak ikke lar seg løses innenfor rammen av førstegangskonsultasjonen som er vedtatt av lokallaget, så har medlemmet anledning til å søke om utvidet bistand.

En slik søknad kan skrives av medlemmet selv/lokallaget eller advokaten som allerede er inne i saken. Søknaden skal begrunnes og en stipulert ramme for utvidet bistand bør foreligge.

Søknaden sendes til PF sentralt som avgjør søknaden. Der medlemmet eller advokaten har søkt om utvidet bistand, og uten at lokallaget er orientert, så skal lokallaget informeres slik at tillitsvalgte lokalt gis anledning til å følge opp saken der det er naturlig. Dette er spesielt viktig da rollen som tillitsvalgt eller verneombud er mer sentral i en rekke saker enn at advokaten skal gå inn i rollen som lokal tillitsvalgt.

6. Forbundskontorets rolle

6.1 Førstegangskonsultasjon – tjenestehandlinger og disiplinære forhold

PF sentralt mottar saken og registrerer den som en sak. Der hvor medlemmet ikke selv har kontaktet advokat eller at lokallaget har bistått medlemmet med dette, må PF sentralt så raskt som mulig bistå til at ønsket advokat mottar saken.

Yrkesskadesaker er av en slik karakter at ikke alle advokater i prinsippet kan brukes. PF sentralt plikter å sende saker om yrkesskade så raskt som mulig til samarbeidende advokat for på denne måten sikre at medlemmet får en faglig og god advokat.

6.2 Utvidet bistand- tjenestehandlinger og disiplinære forhold

PF sentralt innvilger søknader om utvidet bistand. Det forutsettes at det er søkt om dette i god tid før arbeidet eventuelt fortsetter. Både medlemmet, lokallaget og advokaten kan søke. Der PF sentralt har innvilget til en utvidet bistand, så plikter de samtidig og orientere lokallaget om dette. Dette for at lokallaget skal kunne bistå innenfor sin rolle.

Der hvor PF sentralt avslår søknader om utvidet støtte, gis medlemmet/lokallaget anledning til å klage. Hvis PF sentralt ikke velger å omgjøre sitt vedtak, skal saken behandles av forbundsstyret.

6.3 Førstegangskonsultasjon – yrkessaker

PF sentralt innvilger søknader og har dialogen med advokaten i saken.

6.4 Utvidet bistand- yrkesskader

PF sentralt skal uten ugrunnet opphold behandle saker om utvidet støtte.

Saker av prinsipiell betydning kan forbundsstyret etter nærmere behandling velge å reise for retten. Dette kan gjelde for enkeltmedlem der saken er av en slik karakter at den er av prinsipiell betydning, eller det kan gjelde grupper av medlemmer.

7. Forbundsstyrets rolle

Forbundsstyret tar beslutning i alle typer saker hvor medlemmet/lokallaget ønsker at en sak skal avgjøres av retten og hvor kostnadene vil kunne gå over kr. 200 000.-

Saker av prinsipiell⁴ eller særlig betydning kan forbundsstyret etter nærmere behandling velge å reise for retten.

Forbundsstyret avgjør klagesaker som ikke omgjøres av PF sentralt. Se nærmere regulering av klager i pkt. 8.

8. Klage

Enhver klage skal fremmes skriftlig til den instans som har fattet vedtaket. Denne instansen står fritt til å omgjøre vedtaket etter en klagebehandling.

Dersom lokalt styre ikke innvilger førstegangskonsultasjon, så kan medlemmet klage saken inn til forbundskontoret. Dersom forbundskontoret opprettholder lokallagets vedtak kan saken klages inn for forbundsstyret.

⁴ Med prinsipiell menes en problemstilling som Politiets Fellesforbund trenger å få belyst og som kan få betydning for flere av våre medlemmer. Dette til forskjell fra en individuell sak som kun får betydning for ett medlem.

9. Andre kostnader

Kostnader til konkrete ting som spesialisterklæringer, rekonstruksjon, dokumenter omhandlet pensjonsspørsmål med videre, dekkes ikke automatisk, men må avklares med PF sentralt

Saksomkostninger ilagt av domstolen dekkes ikke automatisk av PF. Etter en individuell vurdering kan PF dekke dette etter vedtak fra forbundsstyre.

Refusjon av advokatbistand:

I alle saker hvor PF har gitt økonomisk støtte skal det vurderes å kreve påløpte kostnader dekket.

10. Ikrafttredden

Disse retningslinjene erstatter retningslinjene fra 18. november 2005. Retningslinjene vedtas på landsmøte 2016 og gjelder fra vedtaksdato.

Vedlegg 1: Søknadskjema

Vedlegg 2: Sjekkpunktliste

Vedlegg 3: Advokatliste